

Terka z Nevery po slovensky, herečka Beáta Drotárová oslavuje jubileum

Pri pohľade na populárnu košickú herečku Beátu Drotárovú sa aj u mladších žien objaví náznak závidi. Večný optimizmus a nevyčerpatelnú energiu rozdáva na javisku, filmovom plátne, televíznej obrazovke, ale aj v živote. Hoci je to pri pohľade na ňu na neuverenie, pred pár dňami oslávila sedemdesiatku a pri tej príležitosti si želala najmä to, aby ešte bola pre niekoho užitočná: „Aby som bola užitočná pre toto divadlo, lebo sa môže stať, že zo dňa na deň prestanem byť herečkou. Postihlo to mnohé, aj veľké hviezdy. Stane sa niečo, čo vám zabráni, aby ste ešte mohli stáť na javisku. Určite by som sa nevedela odtrhnúť od divadelného prostredia, či by som zostala ako vrátnička či šepkárka. Patrím sem, do tohto divadla ako nejaká rekvizita či kostým, ktorý v ňom, hoci aj v archíve, stále je.“

Na takmer ročný lockdown divadiel sa Beáta Drotárová pripravovala „v predstihu“. „Ja som už posledný rok pred pandemiou mala taký prázdnejší, bola som obsadená len do jednej novej hry a tak som sa pripravovala na pandemickú situáciu,“ smeje sa. V prebiehajúcej sezóne stihla pred stopkou odohrať jediné predstavenie, aj to v operete. „Keďže som obdarená veľmi optimistickou povahou a chvalabohu neupadám do nejakých depresí, snažila som sa čas nejako vyplniť a vždy som mala v sebe nádej. Stále som dúfala a hovorila si, tak tento mesiac ešte nie, ale na budúci už určite. Priznám sa, že prvé mesiace som si opakovala všetky úlohy, v ktorých hrám, zistila som, že mi to ide úžasne. Ďalší mesiac som si prala spodné prádlo a pripravovala veci, lebo tento mesiac už určite začneme hrať. Mali sme obnovovať Zoznamku, kde som mala aj vlastné kostýmy a tak som si ich pripravila, vyžehlila. A nič. A to už bola zima. A na jar som sa začala tešiť na to, že teraz to už predsa musí prísť. A je pomaly máj a ja sa ďalej teším, že to už príde a od 3. mája začíname skúšať Dostojevského Besy, v ktorých si opäť zahrám Matku. Tak ako pri jubileách pred piatimi rokmi v Rimanke a pred desiatimi vo Vtáčatku,“ prezrádza Beáta Drotárová svoj recept na prežitie

pandémie. Ale ako vzápätí dodáva, bez roboty samozrejme nebola. „Ja si vždy niečo nájdem, mám vždy plný diár, prešpikovaný činnosťami. A tak som znova nadviazala spoluprácu s knižnicou pre nevidiacich v Levoči, kde som chodila načítavať knihy a ten počet tristo sa opäť rozrástol o dvadsať titulov, ktoré som načítala počas pandémie. A cez tie knihy som sa realizovala. Keď ich načítavam, dostávam sa do iných svetov a dovoľuje mi to zabudnúť na neradostnú realitu. No a samozrejme ostala škola a pätnásťhodinový úväzok na konzervatóriu a dištančné vyučovanie,“ dodáva s hlbokým povzdychom a vierou, že to čo so svojimi študentmi ťažko naskúšali na diaľku si vyskúšajú už čoskoro aj naživo.

Ale paradoxne najväčšiu ranu jej pandémie pripravila ako veľkej milovníčke športu a najmä lyžovania. „No tak to bolo niečo strašné!“ hovorí o tom, že sa musela pozerieť na lyže odložené v kúte. „Stoplo sa to hneď na začiatku sezóny a ja som nestihla nikde ísť a využiť permanentku, ktorú si kupujem na celý rok.“ Ale nedalo jej to, vyskúšala nové skialpy a vytiahla aj bežky. „Je smiešne hovoriť, že bežkujem, ja jednoducho chodím na tých lyžiach a tvárim sa. A keď už nevládzem, tak sa jednoducho zastavím a pozerám, aká je tá príroda okolo krásna. To, že sa nedalo lyžovať, ma mrzelo možno najviac počas celej pandémie. A teraz ma dorazili, keď povedali, že koncom apríla sa už môžeme ísť lyžovať. Rozmýšľala som nad tým, veď každý rok som na svoje narodeniny lyžovala v Lomnickom sedle. Ale už sa bojím. Ísť tam bez tréningu nie je dobré. Teším sa na budúcu sezónu. V divadle už budeme hrať, nakydá snehu a bude úžasná zima aj s lyžovačkou.“

Hoci na divadelných javiskách stvárnila viac ako sto postáv, ešte aj dnes ju ľudia spoznávajú najmä vďaka kultovému filmu Juraja Jakubiska Nevera po slovensky, kde si zahrála mladú lazničku Terku. „V živote by mi nenapadlo, že z jedného storočia do druhého ma preniesie práve táto postava. A že ma po viac ako štyridsiatich rokoch ľudia spoznávajú, hoci som tam mala čiernu parochňu. Ešte aj dnes sa mi stáva, že keď sa ozvem, hneď nasleduje otázka: Nehrali vy ste v Nevere po slovensky? To je úžasné. Keď som to vtedy robila, bola som tesne po pôrode a predstavovala som taký typ ženy krv a mlieko. Možno tým som zaujala. Postava možno nebola ani tak veľká, ale bola výrazná, aj fyzicky. A ľudia si ma v nej zapamätali,“ smeje sa Beáta Drotárová. Ako dodáva, režisérovi Jakubiskovi sa dodnes klania až po zem. „Bolo to niečo neobyčajné ako s nami pracoval, aký pokoj a istotu vlieval aj do mňa. Bola som neokukaná a nevyhratá. Predsa len filmové herectvo je úplne niečo iné ako divadelné. Ale predovšetkým atmosféra, ktorú dokázal na pľaci vyčariť bola úžasná. Vždy sme sa deň pred tým stretli, myslím, že sa tam aj popíjalo nejaké to vínečko, a v dobrej atmosfére sa každý oboznámil s tým, čo bude robiť, kedy bude robiť a ako bude robiť,“ hovorí herečka, ktorá má vo filmografii viac ako šesťdesiat titulov, predovšetkým televíznych. Postavy, ktoré v nich hrala, si často vyžadovali aj životu nebezpečné kúsky. Aj preto najviac spomína na poetický film Štefana Uhera z roku 1972 Javor a Juliana. „Mala som v ňom krkolomné scény, kde som sa topila v Dunaji, hrala som sa tam s hadmi, ktoré boli jedovaté, ale boli omámené. Ale to mi povedali až po dokončení scény. Alebo jazda na koni. Po pár hodinách jazdenia som som si myslela, že som už neviem aká jazdkyňa. Vysadla som na koňa a ten sa pobral úplne iným smerom ako som si želala. To sa mi hlboko vrylo do pamäti,“ spomína. Ale aj na seriál Bocianie hniezdo z roku 1981, ktorý natáčala nielen ako herečka, ale aj ako asistentka réžie v košickom štúdiu Slovenskej televízie: „Tam som si tiež vytrpela svoje, kým som napríklad ráno zohnala dokopy desať sliepok a štyri kravy, lebo prvý záber bol na družstevný dvor. To boli situácie, na ktoré človek nezabudne. A som rada, že mám o čom rozprávať svojim vnúčatám,“ hovorí Beáta Drotárová.

Rodáčka z Gelnice sa na javisko veľkého divadla dostala ešte ako študentka VŠMU v Bratislave. Ako dvoranka v inscenácii Hviezdoslavovho Herodesa a Herodiasa na javisku Slovenského národného divadla. „Bola to pre nás zvesť z neba. Bola som v ročníka Karola L. Zachara a ten túto inscenáciu režíroval. Bola v nej obsadená celá plejáda hercov, ku ktorým som celý život vzhliadala a aj vzhliadam. Samozrejme som sa niekoľkokrát zamilovala, ale vždy to boli len platonické lásky. Osud mi doprial, že som neskôr s mnohými spolupracovala. Napríklad s Ivanom Mistríkom, ktorý bol mojou prvou platonickou láskou. Hral Jochanana a o dva roky neskôr som sa s ním stretla v Parížskych mohykánoch. Mne sa takéto neuveriteľné veci stávajú celý život. Cítila som sa ako Alenka v ríši divov a veľmi som to prežívala,“ spomína na začiatky Beáta Drotárová, ktorá sa pri tom, ako stála celý čas naučila celé texty. „Stála som tam a nasávala ich. Tam sa začal rodiť môj obrovský vzťah a úcta k Hviezdoslavovi. A predstavte si, teraz mám sedemdesiat rokov a v škole s tretím ročníkom robím práve texty z inscenácie Herodes a Herodias a do dnešných dní, si niektoré state pamätám. Dokonca aj intonácie hercov, ktoré dokonca študentom vnucujem, hoci o tom nevedia,“ prezrádza.

Život a osud ju cez bratislavskú Poetickú scénu, martinské Divadlo SNP vrátil pred vyše štyridsiatimi rokmi na východ, do Košíc. „V Martine som sa rozviedla, skončila určitú etapu života. Mala som štrnásťmesačného syna, potrebovala som prísť niekde, kde by som mala nejaké zázemie. Na východe som mala korene, rodičov, ktorí mi pomáhali. Po návrate som sa ako veľká pani, s nalepenými umelými mihalnicami a v minisukni, vybrala do Štátneho divadla Košice. Ved' nech sú radi, že môžu takú veľkú umelkyňu prijať. A tam mi povedali, že o mňa záujem nemajú. To bola prvá tzv. po papuli. A že riadna. Bola som presvedčená, že ma zoberú a že sa mi všetci budú klaňať, aká veľká umelkyňa z Martina, šesť sezón vyhratá herečka ku nim prišla. A tak som nastúpila ako asistentka réžie do televízie. Napokon som na angažmán v divadle čakala rok. Naskočila som v polovici sezóny do idúceho vlaku a odvtedy sa v ňom veziem. A znova som všetko brala tak ako život priniesol. A zhodou okolností, hneď v prvých inscenáciách som bola obsadzovaná do veľkých rol, lebo ich robili režiséri, ktorí boli v Martine a poznali ma,“ spomína na začiatky v košickej činohre.

Počas štyridsiatich sezón v košickom divadle vytvorila vyše 80 postáv predovšetkým v činohre, ale aj v operete či muzikáli. Podľa nej nie je ani tak dôležité, čo hráte, ale s kým hráte a kto vás režíruje. Aj preto rada spomína na svojich hereckých partnerov z prvých rokov v košickej činohre. „Prvý, ktorý mi padol do oka aj do srdca bol Jožko Úradník. Je medzi nami veľký výškový rozdiel a keď sme sa ako manželia či milenci objavili na javisku, tak to vyzeralo komicky. Možnože z toho aj režiséri ťažili to komično. Ale ja som mala iné pocity. Vedela som, že je to partner, ktorý ma počúva srdcom nie ušami. A to bolo úžasné. A boli tu aj ďalší hereckí partneri ako Peter Gažo a samozrejme môj nebohý manžel Milan Drotár, s ktorým som si tiež zahrala,“ spomína Beáta Drotárová. Ako hovorí, má rada všetky postavy, ktoré za tie roky hrala. „Ale predsa len mi niektoré prirástli k srdcu. Môžem spomenúť Matku v Rimanke pred piatich rokov. Veľmi som si ju vychutnávala, lebo som v nej nachádzala mnohé paralely s mojím vlastným životom. Istým spôsobom som tam pretlačila veľmi veľa vnútorných osobných pocitov,“ hovorí Beáta Drotárová.

V Košiciach si našla aj ďalšieho životného partnera, herca Milana Drotára. Osud k nej bol krutý a prednedávnom uplynulo už tridsať rokov od chvíle, keď ovdovela a ostala sama s dvoma deťmi. Mladšia dcéra Michaela tak v podstate vyrastala v divadle, dokonca v štyroch rokoch účinkovala v balete a v šiestich si už spolu s mamou zahrala aj v činohre. Nebolo prekvapením, že sa vydala v maminých stopách a stala s známou vďaka muzikálu Čajočky, ale aj mnohým postavám v dabingu. „Nikdy som ju od herectva neodhovárala. Ja som paradoxne šťastná v tomto povolaní. Je to

permanentný stres, permanentné napätie, ale ten pocit, keď počujete potlesk a vidíte, že ste tým ľuďom urobili pekný večer a doniesli im do života niečo neobyčajné, sa nedá zaplatiť žiadnymi peniazmi. Na hereckom živote je úžasné, že môžete stokrát urobiť reparát. Táto rola nevyšla, ale tá ďalšia už bude výborná," hovorí o životnom šťastí hercov Beáta Drotárová. Zatiaľ ešte nie je jasné, či bude herecký klan mať pokračovanie aj v ďalšej generácii. „Sedemnásťročný synov Filip je technický typ po svojom otcovi. Ale dve Miškine ratolesti, osemročný a trojročný možno áno. Najviac sa nám zdá, že je to v tom mladšom. To je veľký šašo. Ten už v troch rokoch cíti, kedy sa mi bavíme a vtedy pripedáľuje. A osemročný Sebastián je nadaný na všetko," prezrádza na svojich vnukov jubilujúca Beáta Drotárová.

A k svojmu želaniu, ktoré vyslovila pri sfukovaní narodeninových sviečok, pripája želanie aj pre divákov. „Aby sme všetci spolu nadviazali na tie úžasné časy pred pandémiou, kedy ľudia do divadla naozaj chodili a nemali sme problém naplniť hľadisko. Myslím, že im ponúkne mnoho titulov, ktoré by ich mohli zaujímať. Jednoducho si želám, aby prišli do divadla, aby sme ich pobavili, možno poučili, rozplakali či rozosmiali.“